

ภาควิชาทันตกรรมเด็ก



ความเป็นมาและภาระงานสอนของภาควิชา

โดย ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ พันโท ทนต์แพทย์ เสวต ทศนบรรจง

ภาควิชาทันตกรรมสำหรับเด็ก เป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จัดตั้งขึ้นมาพร้อม ๆ กับการจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยมหิดลแห่งนี้ ในอดีต การศึกษาวิชาทันตแพทยศาสตร์ที่ได้มาตรฐานสากลในประเทศไทย เริ่มด้วยการเรียนเตรียมทันตแพทย์ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ ปี เมื่อศึกษาสำเร็จในระดับนี้แล้วก็ไปเรียนต่อที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะทันตแพทยศาสตร์คณะแรกและคณะเดียวในประเทศไทย ที่ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๓ สังกัดอยู่ในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความชำนาญในด้านการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ การแพทย์ทุกสาขา การสาธารณสุข การพยาบาล เภสัชศาสตร์ ฯลฯ และวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เศษเป็นต้นมา ได้มีการตื่นตัวในเรื่องการเป็นมหาวิทยาลัยที่สมบูรณ์ ตามมาตรฐานสากลนั่นก็คือ มหาวิทยาลัยจะต้องมีการเรียนการสอน วิชาการด้านต่าง ๆ ให้มีหลากหลาย สาขาวิชามากขึ้น สำหรับมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์นั้นมีความชำนาญในด้านการแพทย์สาขาต่าง ๆ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงต้องมีการจัดตั้งคณะวิชาทางด้านศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และวิชาการทางด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเท่าที่จะเหมาะสมกับการเป็นมหาวิทยาลัยเต็มรูปแบบตามมาตรฐานสากล

การพัฒนามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในครั้งนั้นได้นำเอาคณะทันตแพทยศาสตร์นี้ เข้าไปอยู่ในโครงการด้วย โดยที่คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะแรกแห่งเดียวของประเทศไทยนั้น จะต้องโอนย้ายไปอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นคณะที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ขึ้นใหม่อีกคณะหนึ่ง ในขณะที่ยังสังกัดอยู่ในคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในขณะนั้น

การดำเนินการต่าง ๆ ได้เริ่มขึ้นและก้าวหน้าไปตามลำดับ จนกระทั่งได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะที่ ๒ นี้ขึ้น เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๑ และมหาวิทยาลัย ได้แต่งตั้งให้ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ทนต์แพทย์ อิศระ ยุกตะนันท์ เป็นคณบดี

คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะใหม่นี้ในตอนแรกใช้ชื่อว่า คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะที่ ๒ เพราะเริ่มต้นจัดตั้งในขณะที่สังกัดอยู่ในคณะทันตแพทยศาสตร์คณะเดิมนั้น ต่อมาทางราชการได้มอบอาคารเก่าสูง ๕ ชั้น ซึ่งสร้างขึ้น เพื่อจะให้เป็นศูนย์วิจัยทางการแพทย์ แต่สร้างไม่สำเร็จอาคารนี้ตั้งอยู่ที่ ถนนโยธี เขตพญาไท ในขณะนั้น คณะทันตแพทยศาสตร์คณะนี้ จึงใช้ชื่อใหม่ว่า คณะทันตแพทยศาสตร์พญาไท

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า “มหาวิทยาลัยมหิดล” คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะนี้ก็ได้อินย้ายเข้าไปอยู่ในมหาวิทยาลัยมหิดล

ในเวลาต่อมาทางกรุงเทพมหานครได้ปรับปรุงเขตการปกครองใหม่ โดยแบ่งพื้นที่เขตพญาไท บางส่วนจัดตั้งเป็นเขตราชเทวี ต่อมาคณะทันตแพทยศาสตร์พญาไท จึงได้ตัดคำว่า พญาไท ออก และใช้ชื่อใหม่ว่า “คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล”

คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะใหม่นี้ได้รับงบประมาณปรับปรุงอาคาร ๕ ชั้น หลังแรกที่ได้รับมอบมานี้ ใช้เวลาประมาณ ๒ ปี เมื่อปรับปรุงแล้วเสร็จหน่วยงานต่าง ๆ ของคณะฯ ก็ได้ย้ายเข้ามาปฏิบัติงานในอาคารหลังที่ ๑ นี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๑๓

ภาควิชาทันตกรรม(สำหรับ)เด็ก ก็ได้มีสถานที่ทำงานทั้งทางด้านที่เป็นสำนักงานและในส่วนที่เป็นคลินิกซึ่งทางคณะฯ ได้จัดให้อยู่ในชั้นที่ ๒ ทางด้านทิศตะวันตกของอาคารหลังที่ ๑ นี้ ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าภาควิชา และมีอาจารย์ที่ร่วมงานในระยะแรก ๆ นั้น ๓-๔ ท่าน เช่น อาจารย์ พันธุ์ทิพย์ อาจารย์จินดา อาจารย์พรพรรณ อาจารย์จรุพิมพ์ ในปีต่อ ๆ มาก็มีอาจารย์เพิ่มขึ้น ๑ ท่านบ้าง ๒ ท่านบ้าง ตามที่จะได้รับอนุมัติ อาจารย์บางท่าน ได้แก่ อาจารย์พันธุ์ทิพย์ อาจารย์จินดา ปฏิบัติงานอยู่ได้ไม่นานก็ลาออกไป อาจารย์รุ่นแรก ๆ นี้ที่ร่วมปฏิบัติงานในภาควิชานี้อยู่จนเกษียณอายุราชการ ได้แก่ ข้าพเจ้า อาจารย์พรพรรณ อาจารย์จรุพิมพ์





หลังจากที่คณะทันตแพทยศาสตร์ แห่งใหม่นี้ได้ย้ายเข้ามาปฏิบัติงานในอาคารหลังที่ ๑ ได้ไม่นาน ทางคณะฯ ก็ได้รับงบประมาณอีกจำนวนหนึ่ง สร้างอาคาร ๕ ชั้น เป็นอาคารหลังที่ ๒ และหลังที่ ๓ ต่อมา เมื่ออาคารทั้ง ๒ หลัง สร้างเสร็จภาควิชาฯ และคลินิก ก็ได้ย้ายเข้ามาอยู่ในอาคาร ๓ โดยทางคณะฯ จัดให้คลินิกเด็ก อยู่ที่ชั้น ๑ ทางทิศตะวันออก ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวางขึ้น ตัดตั้งยูนิตาทำฟันได้เพิ่มขึ้น ส่วนคณาจารย์มีห้องพักอยู่ที่อาคาร ๓ ชั้น ๕

การปรับปรุงอาคารสถานที่ของคณะฯ ยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในตอนนี้ ทางคณะฯ ได้งบประมาณปรับปรุงอาคาร ๕ ชั้น หลังที่ ๑ ให้เป็นอาคาร ๔ ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมีห้องประชุมใหญ่และมีห้องที่ใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะฯ เพิ่มขึ้น นักศึกษาก็มีจำนวนเพิ่มขึ้นในปีต่อ ๆ มากี่มีการสร้างอาคารเพิ่มขึ้นอีก ๒-๓ อาคาร อาคารเอนกประสงค์ เป็นอาคารหลังหนึ่ง ซึ่งสร้างอยู่ในพื้นที่ร่วมกันกับพื้นที่ของคณะสาธารณสุขศาสตร์ เมื่อสร้างเสร็จก็เป็นอาคารที่ใช้ร่วมกัน ๒ คณะฯ และคลินิกเด็กส่วนที่เป็นบัณฑิตศึกษาก็ได้มาอยู่ชั้น ๔ ของอาคารเอนกประสงค์ด้วย

ต่อมาเมื่อคณะฯ มีโครงการและได้รับงบประมาณมาสร้างอาคารสูง ๑๗ ชั้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม สามารถรับนักศึกษาได้เพิ่มขึ้น ให้บริการทางทันตกรรมได้มากขึ้นและเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะฯ ทางคณะฯ ก็ได้รื้อถอนอาคารหลังที่ ๑ และอาคารหลังที่ ๒ ซึ่งเป็นอาคารชุดแรก ๆ นั้น เพื่อใช้พื้นที่สร้างอาคาร ๑๗ ชั้น หลังใหม่ที่ทันสมัย ภาควิชาฯ และคลินิกทันตกรรม(สำหรับ)เด็ก ก็ได้ย้ายจากอาคาร ๓ ไปอยู่ในส่วนหนึ่งของอาคารเอนกประสงค์ ซึ่งเป็นการย้ายที่ทำงานของภาควิชาฯ เป็นครั้งที่ ๓

เมื่ออาคาร ๑๗ ชั้น ที่ทันสมัยนี้สร้างเสร็จ ภาควิชาฯ และคลินิกทันตกรรม(สำหรับ)เด็ก ก็ได้ย้ายมาอยู่ชั้น ๔ ทางทิศตะวันออก ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง ตัดตั้งยูนิตาทำฟันและเครื่องมือต่าง ๆ เพิ่มจำนวนขึ้นมาก

ในด้านการเรียนการสอน ภาควิชาฯ ได้มีชั่วโมงการเรียน การสอน ทั้งในภาคทฤษฎีและการปฏิบัติงานในคลินิกของนักศึกษาหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูงในสาขานี้มาตั้งแต่เริ่มเปิดการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นต้นมา และต่อมาก็ได้เปิดหลักสูตรฝึกอบรมทันตแพทย์ประจำบ้าน สาขาทันตกรรมสำหรับเด็ก และหลักสูตรปริญญาโท

อาจารย์และบุคลากรที่ร่วมปฏิบัติงานในภาควิชาฯ นี้ เริ่มจากมีอาจารย์ ๓-๔ ท่าน มีเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ อาจไม่ถึง ๑๐ ท่าน ในขณะนี้ พ.ศ. ๒๕๕๙ ภาควิชาฯ มีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาก มีหัวหน้าภาควิชาฯ ที่ผ่านมาแล้ว ได้แก่ ข้าพเจ้า อาจารย์พรพรรณ อาจารย์จรรย์พิมพ์ อาจารย์มาลี และอาจารย์ผาณิต ซึ่งเป็นหัวหน้าภาควิชาฯ อยู่ในพ.ศ.นี้

ข้าพเจ้าได้มีส่วนร่วมทำงานกับคณะทันตแพทยศาสตร์แห่งนี้ตั้งแต่เริ่มแรกการจัดตั้งคณะฯ ได้เห็นอาคาร ๕ ชั้น ซึ่งเป็นอาคารที่สร้างไม่เสร็จ ทางราชการมอบให้คณะฯ ต้องมาซ่อมสร้าง ตัดแปลงให้ใช้งานในด้านการเรียนการสอนได้ ต่อมาได้มีการสร้างเพิ่มเติมอีกหลายอาคารและได้พัฒนาต่อมามีการรื้อถอนอาคาร ๑ และอาคาร ๒ เพื่อสร้างอาคารที่ทันสมัยสูง ๑๗ ชั้น ขึ้นมาแทนที่ และยังคงมีการพัฒนาต่อไปอีก

เนื่องในโอกาสที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดงานเฉลิมฉลองครบรอบปีที่ ๔๘ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีและชื่นชมในความสำเร็จ ในการดำเนินการของคณะผู้บริหารที่ผ่านมามุ่กรุ่น และขออวยพรให้คณะทันตแพทยศาสตร์แห่งนี้มีความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นตลอดไป



เริ่มจัดตั้งเป็นภาควิชาเมื่อ
เดิมตั้งอยู่ที่
หัวหน้าภาควิชาคนแรก
จำนวนบุคลากรในอดีต

พ.ศ. ๒๕๑๒

อาคาร ๑ ชั้น ๒

ศ.คลินิกเกียรติคุณ พันโท ทพ. เสวต ทัศนบรรจง

๔ ท่าน

สายวิชาการ ๔ ท่าน

- | | |
|--------------------------------------|------------|
| ๑. ศ.คลินิกเกียรติคุณ พันโท ทพ. เสวต | ทัศนบรรจง |
| ๒. อ.ทพญ. พันธุ์ทิพย์ | เนียมทันต์ |
| ๓. ผศ.ทพญ. พรพรรณ | ลีวัธนะ |
| ๔. อ.ทพญ. จินดา | |

ปัจจุบันตั้งอยู่ที่
หัวหน้าภาควิชาท่านปัจจุบัน
จำนวนบุคลากรในปัจจุบัน

ชั้น ๑๓ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๕๐ พรรษา

ผศ.ทพญ. ผาณิต บัณฑิตสิงห์

๑๙ ท่าน

สายวิชาการ ๑๖ ท่าน

- | | |
|-------------------------|--------------|
| ๑. ผศ.ทพญ. ผาณิต | บัณฑิตสิงห์ |
| ๒. ผศ.ทพญ. ภัทรวดี | ลีลาทวิวุฒิ |
| ๓. ผศ.ทพญ. ยุวดี | อัศวนนท์ |
| ๔. ศ.ทพญ. มาลี | อรุณากร |
| ๕. รศ.ดร.ทพญ. อารยา | พงษ์หาญยุทธ |
| ๖. รศ.ทพญ. คัดเค้า | วงษ์สุวรรณค์ |
| ๗. รศ.ดร.ทพญ. ศิริรักษ์ | นครชัย |
| ๘. รศ.ทพญ. ประภาศรี | ริรัตนพงษ์ |
| ๙. อ.ทพญ. ปณิตา | ภาวิไล |
| ๑๐. อ.ทพญ. วีริษฎา | ยิ้มเจริญ |



- ๑๑. ผศ.ทพญ. อภิวันท์
- ๑๒. อ.ทพญ. วรางคณา
- ๑๓. ผศ.ดร.ทพญ. เข้มทอง
- ๑๔. อ.ทพญ. วรณัน
- ๑๕. ผู้ช่วยอ.ทพญ. อริสา
- ๑๖. ผู้ช่วยอ.ทพญ. พรไพลิน

- สมุทศิริ
- จิรัตน์โสภา
- มิตรกุล
- ประพันธ์ศิลป์
- ศาสตราหา
- เกษมคุณ

สายสนับสนุน ๓ ท่าน

- ๑. นางเพชรรา
- ๒. นางทัศนีย์
- ๓. นางเขาวมาลย์

- ภูวิภานนท์
- เกตุคุ้มภัย
- วังงาม

